

barnen framför allt

Adoptioner - Bistånd - Fadderskap

SVENSK
INSAMLINGS
KONTROLL

Kontakter

BFA:s kontor

Box 10034, 434 21 Kungälv
 Besöksadress: Energigatan 11
 Tel: 0300-331 31
 Telefontid: mån, ons, tor, fre: kl. 10.00-15.00
 Tis: kl. 13.00-15.00.
 Lunchstängt kl. 12.00-13.00

E-post: adoption@bfa.se
 Hemsida: www.bfa.se

Har du frågor om adoption?

Ring eller skicka e-post till kontoret där Maria Berg, Helle Holst-Nielsen, Anna-Karin Stahre, Ann-Charlotte Särnbratt, Lia Vinitskaia, Lina Vikterlöf och Katarina Nilsson arbetar.

Vill du bli medlem?

Medlem i föreningen blir du genom att sätta in 450 kronor på pg: 42 04 45-9.

Styrelsen

Jenny Westerlin
 Ordförande, tel: 070-311 26 22
 Hanna Bäck
 Vice ordförande, tel: 070-8877146
 Ida Brian
 Ekonomiansvarig, tel: 0702-187783
 Fredrik Carlström
 Ledamot, tel: 076-779 74 14
 Gunilla Granström
 Ledamot, tel: 070-974 86 19
 Mathias Mjölner
 Ledamot, tel: 0706-451448
 Surayya Eliasson
 Ledamot, tel: 073-5595995
 Malin Malmén Gordon
 Ledamot, tel: 070-7767848

Har du frågor till styrelsen?

Om du har frågor eller funderingar som du vill att styrelsen ska ta upp, kontakta någon av ledamöterna/suppleanterna eller skicka e-post till adoption@bfa.se

Fadderbarnsverksamheten

Föreningen har en omfattande fadderbarnsverksamhet i Bolivia, Burundi, Kongo Kinshasa, Kenya, Litauen, Indien, Nepal, Polen, Sri Lanka och Vietnam.

Biståndsverksamheten

Föreningen har biståndsverksamhet i Bolivia, Indien, Kongo Kinshasa, Namibia, Kenya, Litauen, Burundi, Vietnam.

Redaktionen

Ansvarig utgivare: Jenny Westerlin
 Redaktör: Ann-Charlotte Särnbratt och Pelle Hedebloom
 Redaktion: Ann-Charlotte Särnbratt, Pelle Hedebloom och Eva Överhammar
 Grafisk formgivning: Eva Överhammar
 Tryckeri: Tabergs tryckeri AB
Tidningen Barnen Framför Allt utkommer med fyra nummer per år.

Vill du skriva en artikel i tidningen?

Skicka e-post till redaktion@bfa.se

Deadline för material till nästa nummer

Lämna in din artikel senast 3 februari 2020

Vill du/ni annonsera i tidningen?

Skicka e-post till redaktion@bfa.se

Omslagsfotot:

Syskonen Zach och Julia leker i snön.

Foto: Familjen Nordlöf

Fadder och bistånd har ordet

Lördagen den 9 november träffades Fadder- och biståndsgruppen i Lerum för sitt årliga fysiska möte.

Att träffas fysiskt och inte bara per telefon är viktigt inte bara för att det är roligt att se varandra utan därför att vi får möjlighet att under flera timmar prata och diskutera ordentligt med varandra kring vår fadder- och biståndsverksamhet.

En av de viktigaste punkterna under vårt möte är att diskutera fram en budget för nästa års verksamhet. En budget som vi kan presentera för BFA:s styrelse.

Budgeten för fadderverksamheten är summan av alla faddrar och inte så svår att fastställa. Fadderverksamheten är dock mycket viktig och vi ställer oss alltid frågor kring hur vi ska kunna förbättra uppföljning av fadderbarnen, hur vi ska kunna få fram bättre rapporter till faddrarna och framför allt hur vi ska göra så att fler ska vilja bli faddrar.

Biståndsbudgeten bygger på medlemsavgifterna och de gåvor som kommer in från er alla. Uppdraget och målet för biståndspengarna är att vi ska stödja barn som befinner sig i en utsatt situation och det gör vi genom att med olika projekt stödja barn i Vietnam, Kongo, Burundi, Indien, Bolivia, Namibia. Våra projekt ska ha fokus på utbildningsinsatser till fattiga barn och ungdomar och därför går våra biståndspengar till att stötta skolor i de olika länder där vi har projekt. Vi kan stötta med skolmateriel men det kan också vara vårdinsatser eller så krass som att det stöd skolorna får används till att skolbarnen kan få ett eller två mål mat om dagen så att de ska orka gå i skolan och ta till sig undervisningen. De skolor vi stödjer tar oftast emot mycket fattiga barn, många av dem föräldralösa.

Från 2020 kommer vi att starta ett nytt biståndsprojekt i Kenya. Vi kommer att stödja Oloo school som ligger i ett av Nairobis största slumområde och tar emot 350 barn som annars inte skulle ha möjlighet att gå i skolan. Biståndspengarna kommer att gå till mat och vårdinsatser.

När man tänker på hur världen ser ut och på alla barn som behöver hjälp är det lätt att misströsta och tycka att det vi gör bara är en droppe i havet. I fadder- och biståndsgruppen försöker vi dock fokusera på de projekt vi bedriver och tänker att den droppe som vi får ihop tack vare alla era bidrag, tack vare alla faddrar och medlemmar, är BFA:s egen droppe som hjälper 100-tals barn till ett bättre liv och även om vi aldrig kan sluta sträva efter att kunna hjälpa fler, så får det räcka, vi får vara nöjda med det arbete vi gör och vad vi åstadkommer tillsammans. Vi hoppas att ni är många som vill fortsätta hjälpa oss att hjälpa.

God Jul och Gott Nytt År

*Isabel Borrás Auli
 Fadder- och biståndsgruppen*

Innehåll 4 2019

Krönika Sara Day	4
Adoptionernas dag i Göteborg	5
Krönika Sara Quick	6
Barnhivdagen i Stockholm	8
Duvnäs föräldrastöd	10
Gunilla och Rasmus svarar	12
Råd och Stöd	13
Familjen Nordlöf-adoptera två barn	14
Nord och SydKivu i Kongo Kinshasa	18
Lahja har många munnar att mätta	19

Barnen Framför Allt, BFA, är en ideell organisation för adoption, fadderskap och bistånd. Adoptionsdelen (BFA-A) är auktoriserad att arbeta med adoptioner från Indien, Litauen, Polen, Thailand, Tjeckien, Taiwan och Ungern. Biståndsdelen arbetar för att hjälpa barn i de länder föreningen har kontakt med. Medel för biståndet kommer från bl.a. medlemsavgifter, donationer och hjälpinsamlingar.

KRÖNIKA:

Borta bra men hemma bäst?

Vad är ett hem? Ett engelskt ordspråk lyder "Home is where your heart is". Paul Young sjunger "Wherever I lay my hat, that's my home". Men det kan också användas som en beskrivning av en känsla: "det var som att komma hem". Eller: "de har det så mysigt och hemtrevligt". Båda dessa känslor är starkt förknippade med en positiv betydelse, en antydande att ett hem är en plats som du vill vara på och återvända till. Men hur blir det om du inte känner dig riktigt hemma någonstans? Eller om du har tvingats lämna ditt hem och fly till ett nytt land? Eller om du bor kvar där du är född och uppvuxen men alltid känner ett sug efter att vara någon annanstans, när rastlösheten kliar i kroppen, när fötterna bara vill börja vandra iväg?

Jag beskriver ofta mig själv som en världsmedborgare. Det tilltalar mig att tänka att jag kan ha hela världen framför mina fötter, jag behöver inte begränsa mig till att välja. Jag är född i Iran och uppvuxen i Sverige men har känt mig lika hemma i Sydney, Brighton och Kalifornien. Jag bryr mig inte om hur det går för Sverige i sport och jag kommer aldrig äga en Sverige-tröja. Jag äter inte sill och dricker inte kaffe men har längtat efter lakrits och messmör när jag bott utomlands, jag älskar svensk popmusik och att ha lyxen att kunna vara ute och njuta av naturen.

Sara Day

Men när jag har varit ute och rest och har mött andra resenärer har jag blivit ifrågasatt när jag berättar att jag bor i Sverige. Mitt utseende har inte stämt överens med deras föreställning hur en svensk person ska se ut. "Du är ju mörk, du kan inte vara svensk" har jag fått höra. Kanske är det därför jag väljer att distansera mig och placera mig utanför boxen. Det innebär inte att jag inte är glad och tacksam över att bo i Sverige och kan känna att det ska bli skönt att komma tillbaka när jag varit utomlands en längre tid. Det innebär heller inte att jag tycker mig vara förmer än andra och försöker göra mig märkvärdig. Jag känner bara att det finns många andra platser och länder i världen där jag känt mig lika mycket hemma och en lika stor tillhörighet som jag gör här.

När Jimmie Åkesson pratar om att de nyanlända måste bli svenska så undrar jag alltid vad han menar. Var gränsen går. Vad som avgör och vem som avgör vad som gäller för att klara testet. Dessutom har både språket och traditionerna, de flesta saker vi använder och många av de personer som symboliserar Sverige i olika sammanhang, rötter och ursprung från olika delar av världen. Därför faller det, anser jag, på sin egen orimlighet att försöka dra upp riktlinjer och sätta upp direktiv på vad som ska räknas som svenskt. Däremot anser jag att alla som lever i ett land oavsett var det ligger, har en skyldighet att följa de lagar och regler som finns där. Det har dock inget med nationalitet att göra utan går under vanligt sunt förnuft och hyfs. En sak är säker: det är svårt att känna sig hemma där man inte är välkommen och möts av misstänksamhet.

Jag vet inte om min ständiga längtan bort har att göra med att jag är adopterad. Kanske har många adopterade den där känslan av att befinna sig mitt emellan, att alltid leta efter ett lugn och få ro i kroppen. Kanske sitter det i generna och jag hade känt likadant oavsett min bakgrund. Jag tänker att för mig är ett hem de människor som finns där. Platsen, däremot kan variera. För mig ger det svaret på frågan, vad jag kallar hem utgörs av vilka som befinner sig där. Som den världsmedborgare jag är så säger jag som engelsmännen: home is where my heart is.

Så här firade vi adoptionernas dag i Göteborg

En gråmulen och regnig dag i november, närmare bestämt lördagen den 16, samlades vi tre adoptionsorganisationer Barnen Framför Allt, Adoptionscentrum Göteborg samt Barnens Vänner i Hagakyrkans församlingshem för att fira adoptionernas dag*.

Det var öppet hus mellan 14 och 17 och familjer var inbjudna. Det var en perfekt dag att fira tillsammans inomhus medan regnet öste utanför fönsterna. Det var ett femtiotal familjer med barn som hade anmält sig och i princip alla kom förbi. Det blev en väldigt fin eftermiddag där vi kunde umgås och fika och där barnen var fullt sysselsatta med bland annat pyssel, ansiktsmålning och fiskedamm.

*Adoptionernas dag är 18 november

Pari blir målad av volontären Linda.

Det gäller att koncentrera sig när man pysslar. Titta ett sånt fint träd Isak har gjort!

Jakob tyckte det var roligt att köra omkring på den blå musen.

Mjau säger katten! Pari ser nöjd ut!

Hemma - november 2019

Sara har skrivit ett par gånger tidigare i BFA:s medlemstidning. Ni kan läsa de tidigare artiklarna i nr 3-4 2018 samt i nr 1 2019. Det här är den avslutande delen på hennes resa.

Väl tillbaka i Sverige i april 2019 väntade en ny start på samma plats där allt en gång började. Min far flyttade ut ur huset och istället flyttade jag tillbaka in till mitt barndomshem på landet i Värmland. Omgiven av skog, vatten och lekstugeminnen. Kokos är med mig nu och vi tillbringade de första månaderna främst på en madrass framför brasan tillsammans. Ingen av oss visste nog riktigt vad som hade hänt eller vart vi nu var på väg. Sakta men säkert kom vi till sist att skapa vårt eget utrymme och få in vår energi i huset. Det kändes som att huset välkomnade oss med alla våra resgods från främmande länder. Indiska sjalar, rökelse och färger. Och det kändes även som hon fick lite nytt liv och blev nyfikna på vad som komma skall. Och det är vi med.

Kokos charmar alla som träffar honom. Han är lugn men ändå nyfiken och framförallt sin egen. Det enda som inte fungerade så bra var vår inskolning till hunddagiset, där vi nästan blev utkastade eftersom en fri gatuhund inte ska stängas in i en box. Men vi fann istället ett trevligt pensionärspar i stan där han trivs gott några dagar i veckan när jag jobbar. Jag har dock lovat honom och mig själv att aldrig mer arbeta heltid och ta en fast tjänst. Vi båda vill vara tillsammans och behöver vår frihet och andrum. Det finns alltid lösningar för att tillföra mer livskvalitet om så önskas. Lite down shifting i sitt leverne i utbyte mot mer tid tillsammans.

Månaderna går och alla minnen från vår resa börjar blekna lite i kanten. Men några kvällar i veckan beger jag mig ner till en yogastudio i stan där jag undervisar i indisk meditation och filosofi. Det för mig tillbaka i balans och till Indien. Den österländska filosofin har gett mig djupa insikter, vilket gjort att min tidigare adoptionsresa nu tagit ny form. Känns som att hela jag har blötts och stötts ute i ljuset med alla kanter och sår och därmed försvann även rädslor och bitterhet. Inget dunkelt gömt som tidigare. Men viktigt är att inte ångra något sedan tidigare, allt har

sin mening och bär sin lärdom. Vi behöver även finna våra egna metoder för att bearbeta vårt bagage. Buddha menar att smärta är naturligt men lidande är frivilligt. Allt är i nuet och allt är förgängligt, så ingen idé att hålla fast.

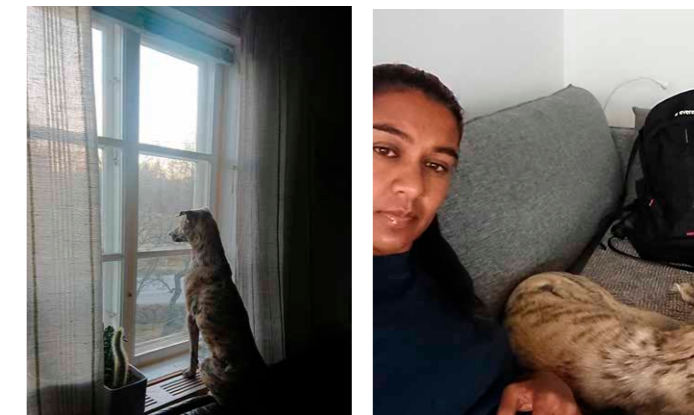
Ändå finns en längtan och livet vill än så mycket mer än att stå still. Nu i mitten av december kommer jag att resa tillbaka till Bali igen för några veckor. Till hundarna i härbärgena, till solen och

varma välkomnande människor. Återigen kommer jag volontärarbeta för dem som inte har sina egna röster men även med uppdrag att föra hem Cherry. Den blinda hunden som jag för nästan ett år sedan mötte och som då även blev lite av min hjältinna. Trots sin dåliga syn tar hon ändå vara på var stund av sitt liv och älskade att springa ute på fältet. Cherry ger aldrig upp utan med egna bestämda tassteg försöker hon finna ut sin egen väg. Som att hon har ett sjätte sinne. Här hemma har jag börjat skriva på en bok om alla lärdomar dessa urhundar skänkt mig. Det går hand i hand med ursprung och min adoption. Att bagage inte spelar någon roll, att livet är till för att levas och inte väntas på. Att förlåta och våga visa tillit till någon ny, be om hjälp och ta dag för dag som den kommer samt att passa på att leka allt vad man kan. Jag formar min egen familj här nu och för med mig dem jag håller kär. Familj som betyder att ingen lämnas kvar eller glöms bort. OHANA.

Vi är återigen fria att påverka och välja det som vi själva mår bäst av. Vi kan bryta tidigare normer och förväntningar så som olika bindningar, anknytningar, krav och sorg för att öppna dörrar till nytt. Kokos och Cherrys energier och berättelser behövs här i Sverige. Det känns lite som att ta hem en liten del av öst för att integrera med väst. De har viktiga uppdrag. Jag har även börjat läsa en kurs i indisk vedisk astrologi. Spännande att börja observera vårt himlavalv med alla stjärnor, planet som rör sig runt oss och ta del av de urgamla vediska profetiorna. De menar att vattumannens tidsålder är här nu. En tid av folk (hund) förflyttningar, fördjupad kommunikation och gruppsammanhållning. Där vi går från individen till själgruppen och från det specifika till det mer universella bästa för alla med ödmjukhet, tillit och respekt för varandra. Och kanske kommer det en ny människa kan kallas den handlande människan. Homo sapiens actus, där vi kommer att gå från teori till mer proaktiv handling för en bättre gemensam värld. Allt det som, när jag

tänker efter, är det tillstånd urhundarna redan befinner sig i. De förblir nog mina närmaste och bästa vänner i denna livstid och jag är oerhört tacksam för att vi fann varandra.

Kram till er alla från / Sara, Kokos & Cherry

Barnhivdagen i Stockholm

BFA har under flera år deltagit i den konferens som Barnhivcentrum anordnar sedan 10 år tillbaka. Ämnena genom åren har varierat och i år fick vi ta del bland annat av Dr Daniella Chilton från Storbritannien, som föreläste om vilka neurokognitiva störningar hiv kan orsaka och att de kan vara mycket svåra att upptäcka då det finns andra faktorer som påverkar en person som lever med hiv, som till exempel socioekonomiska.

TEXT: ANN-CHARLOTTE SÄRNBRATT OCH JOHANNA RUBIN

På eftermiddagen fick vi lyssna till Maria Dowie, sjuksköterska från Leeds i Storbritannien som har varit med och startat ett center för överföringsmottagning. En hjälp när du som hivsmittad ungdom blir vuxen och hur de framgångsrikt har hittat ett sätt att arbeta med detta.

Johanna Rubin, barnhälsovårdsöverläkare i Stockholm och även medarbetare på Barnhivcentrum, redogjorde för en forskningsrapport angående förekomsten av neurologiska komplikationer och diagnoser hos barn med hiv. BFA passade på att ställa några frågor om hiv till henne:

Hur många adopterade barn med hiv finns i Sverige idag?

– Det finns ingen exakt statistik på det, på grund av adoptionsbyråernas och vårdens sekretess, men jag uppskattar det till ca 30 barn.

På vilket sätt har de smittats/infekterats med hiv?

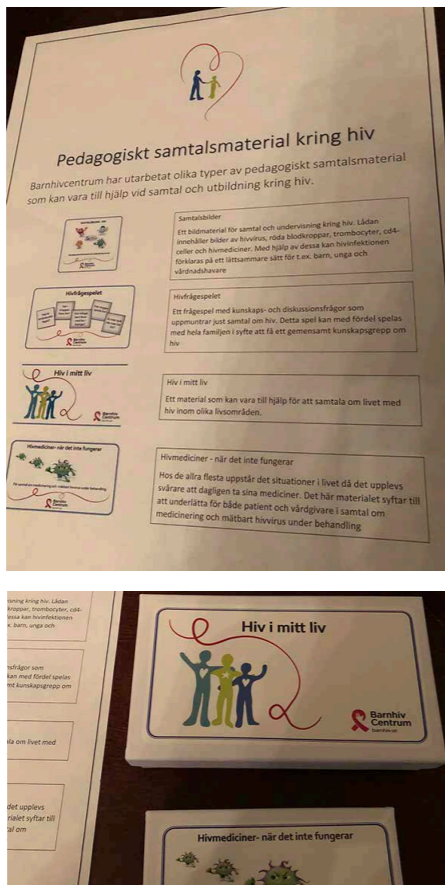
– Smittvägen är ju oftast okänd då man oftast inte vet något säkert om ifall den biologiska modern var hivpositiv eller ej, men sannolikt är så gott som alla de adopterade barnen smittade genom överföring av hiv under graviditet eller förlossning.

Hur ser utvecklingen i världen, ökar eller minskar antalet personer som lever med hiv? Till exempel i våra adoptionsländer?

– Det finns ca 37 miljoner personer som lever med hiv i världen. Ökningen av antalet personer som infekteras varje år minskar stadigt och likaså antalet barn som föds med hiv. I och med att effektiv medicinering sprids så ökar överlevnaden, detta gör att antalet personer som lever med hiv ökar, trots att antalet som infekteras varje år minskar. Genom att effektiva läkemedel nu är tillgängliga i många länder blir ett liv med hiv är ett liv med en kronisk

Johanna Rubin, barnhälsovårdsöverläkare i Stockholm och medarbetare på Barnhivcentrum.

I vilka länder är hiv vanligast förekommande?

– I södra Afrika finner man länderna med den högsta prevalensen av hiv. Där är prevalensen mellan 25 och tio procent för att i vissa afrikanska länder vara lägre än en procent. Thailand har en prevalens på mindre än en procent och Indien under en halv. Men om man ser till folkmängd så har Indien troligen två miljoner personer som lever med hiv och Thailand cirka en halv miljon.

Finns det några skillnader medicinskt sett på hur man behandlar hiv i Sverige jämfört med utlandet, exempelvis i våra adoptionsamarbetsländer?

– I Sverige finns det riktlinjer som uppdateras kontinuerligt av infektions- och barnläkare efter de senaste vetenskapliga rönen och de senaste tillgängliga läkemedlen. Vi har i Sverige många effektiva läkemedel att välja mellan och att byta till om till exempel ett läkemedel ger någon biverkan, tabletten är för stor för att svälja eller ett flytande läkemedel smakar illa. Så ser det inte ut överallt. Många länder måste hålla sig till de billigaste läkemedlen som visserligen är effektiva, men ger mer biverkningar, eller måste tas flera gånger per dag än de vi använder i Sverige. I Sverige följs barnen upp cirka fyra gånger per år med läkarbesök och provtagning, omvårdnad och psykosocialt stöd, i andra länder kanske det blir provtagning två gånger om året utefter de resurser man har. Behandlingsprincipen – att sätta in behandling på ett barn vid diagnos och inte vänta på att immunförsvaret försämrans innan insättning samt att behandla med tre typer av läkemedel parallellt är dock densamma världen över, även om detta inte lyckas i alla länder. Tillgången på läkemedel och andelen barn och vuxna som får tillgång till behandling varierar stort mellan länder.

FAKTA OM HIV

Hiv är en förkortning för humant immunbrist virus. Hiv är ett virus som kan överföras mellan människor på olika sätt:

- Genom oskyddat sex.
- Genom orona sprutor.
- Från en mamma som har hiv till sitt barn under graviditet, förlossning eller via bröstmjolk när barnet ammas.

Den vanligaste orsaken till att barn får hiv är att viruset har förts över från barnets mamma när barnet föddes eller genom bröstmjolk (amning). Om mamman äter mediciner mot hiv varje dag under graviditeten och inte ammar sitt barn, förhindras hiv att föras över till barnet. Hiv kan inte föras över mellan människor på några andra sätt än de som du just läst om.

VAD ÄR CD4-CELLER?

Cd4-cell är en sorts vit blodkropp som också kallas för hjälparcell. Det finns olika vita blodkroppar som tillsammans bildar kroppens immunförsvaret. Immunförsvaret hjälper kroppen att skydda sig mot olika sjukdomar. När hiv-virus kommer in i kroppen, tar det sig in i Cd4-celler och använder dem som en fabrik för att göra fler hiv-virus. När Cd4-celler har använts på det sättet förstörs de. När många Cd4-celler har förstörts blir kroppens immunförsvaret svagt och det klarar inte längre av att stoppa och skydda kroppen från andra sjukdomar.

HUR FUNGERAR HIV-MEDICINER?

Hiv-mediciner skyddar Cd4-cellerna så att hiv-virus inte kan ta sig in i dem. Då kan inte viruset föröka sig och viruset förstörs. När det inte finns virus som förstör CD4-cellerna, skapas nya CD4-celler och immunförsvaret förblir starkt. Ett starkt och bra immunförsvaret skyddar mot sjukdomar och allvarliga infektioner.

När man bär på hiv-virus behöver man äta mediciner varje dag hela livet. Hiv-mediciner finns för barn och vuxna som tabletter och för små barn som flytande medicin, så kallade mixturer. Trots att man äter medicin, finns ett litet antal hiv-virus kvar i kroppen som gömmer sig som ett litet minne i cellen. Så länge det är så lite virus som ligger gömt är det ofarligt och kan inte förstöra Cd4-cellerna. Om man missar eller glömmer att ta sina hiv-mediciner flera gånger kommer viruset att hitta ut igen. Då börjar viruset att göra sig till fler med hjälp av Cd4-cellerna, som förstörs. Därför är det mycket viktigt att alltid komma ihåg att ta sina hiv-mediciner!

När en person som lever med hiv tar sina mediciner varje dag, kan inte hivviruset föras över från en person till en annan. När man är tonåring eller vuxen och vill ha sex med någon så är det ändå viktigt att skydda sig med kondom.

Hur stor kunskap finns om hiv i Sverige idag?

– Vi har erfarenheten av att kunskapen bland unga är ganska god. I den generation som växte upp på 70- talet och var unga på 80-talet då rädslan för hiv var stor både inom vården och i samhället kan dock gammal "kunskap" ha hängt kvar. En del är inte uppdaterade om hur fort utvecklingen har gått framåt och hur effektiva läkemedlen är i dag.

Hur öppna upplever du att svenskar är för hiv?

– Det är mycket varierande. Enstaka personer reagerar med rädsla och avståndstagande när ett barn eller en adoptivförälder berättar för vänner/ utomstående eller släktingar om hiv men de allra flesta reagerar inte alls negativt utan intresserat och utan att särskilja barnet eller uttrycka någon oro för hiv eller smittsamhet.

Behöver man upplysa skolan eller andra om att barnet har hiv?

– Det är bara sjukvårdande personal som skall utföra åtgärder där det kan uppstå en smittrisk som man behöver upplysa om hiv. När det gäller barn bör dock BVC-sjuksköterska och skolsköterska bli informerade om barnets hiv. Skolsköterskan har tystnadsplikt genom hälso- och sjukvårdslagen gentemot övrig skolpersonal och föräldrar. Det kan vara lite olika praxis i olika landsting hur man vill rekommendera föräldrar att göra med till exempel förskolepersonal. Nu med effektiv behandling av hiv anses den risken så liten att man inte behöver informera vid vanlig blodprovstagning eller enklare injektioner (som vid vaccination) om man har en välbehandlad hiv. Föräldrar till barn som har hiv kan resonera med barnet och barnets behandlande läkare och sjuksköterska om när/vilka som behöver informeras.

ADOPTION

Varje år kommer ca 300 barn till Sverige genom adoption. En del av dessa barn har olika kroniska sjukdomar. På senare år har flera barn som lever med hiv fått nya familjer i Sverige genom adoption.

För en familj som funderar på att adoptera och vill bli familj till ett barn som lever med hiv är det bra att veta att alla barn i Sverige har rätt till åldersanpassad vård för sin sjukdom och att läkemedel mot hiv är gratis livet ut. Förutom vårdens resurser finns det också flera patientföreningar som arbetar med stöd till familjer som lever med hiv.

Inför adoption av ett barn med hiv är familjen välkommen att kontakta Barnhivcentrum för att få svar på frågor och funderingar. När beslutet om adoption är taget kan de ge råd inför barnets resa/ankomst och hjälpa föräldrarna att ta kontakt med den barn- eller infektionsklinik där barnet kommer att följas för sin sjukdom. Det är bra att få kontakt med både Barnhivcentrum och, om man vill, även med BVC innan barnet kommit till familjen för att avtala ett ungefärligt datum för besök efter barnets hemkomst. Barn som lever med hiv kan göra den så kallade adoptivbarnundersökningen i samband med det första besöket hos sin hiv-läkare.

Det är av stort värde för barnets framtida vård om barnets historia finns dokumenterad vid adoptionen. Det är också bra att få med sig hiv-mediciner för minst 1-2 månader i samband med att barnet anländer eftersom det är bäst att fortsätta med invanda mediciner tills all hiv-provtagning och andra undersökningar i Sverige är klara.

Källa: www.barnhiv.se

Annat av intresse?

– Hos en del barn har hiv eller annat som hänt under deras första tid i livet medfört komplikationer som hämmat tillväxt eller försenad utveckling. Det går inte att säga exakt vad som är orsaken till att den del barn med hiv även har andra diagnoser. Barn som lever med hiv i Sverige i dag har tillgång till den bästa vård de kan få – moderna läkemedel, regelbundna besök hos läkare, sjuksköterska och kuratorskontakt. De lever som alla andra barn, men med en kronisk sjukdom.

Duvnäs Föräldrastöd stärker föräldrarnas egen kraft

TEXT OCH FOTO: CHRISTINA ZAAR

I en grön enplansbyggnad i Bredäng, Stockholm, som förr var förskola på en lugn tomt mellan höga åttavåningshus i räta rader finns Duvnäs Föräldrastöd. Här arbetar fyra familjehandlare enligt videometoden Marte-meo, av egen kraft. Adoptivfamiljer kan få gratis stöd ända tills barnen är tio år.

Det är en stilla fredagseftermiddag när Anita Fryklund visar runt i lek- och samtalsrum, kök och teknikutrymme. Vanliga dagar kan ett par familjer vara på besök samtidigt och ytterligare någon kan ha enskilda samtal. Upptagningsområdet är hela Stockholms stad och nio kommuner runt och i närheten av staden. Längst bort ligger Västerås och Norrtälje.

Anita Fryklund och hennes kolleger Cecilia Dahla, Tina Hultin och Bitte Markstedt arbetar med samspel och anknytning. Det sker i samvaro med lek, i föräldrasamtal och med videometoden Marte-meo – ”av egen kraft” på latin. Duvnäs har utformat en modell för stöd till adoptivfamiljer både före, under och efter adoptionen. Tidig hjälp och stöd kan minska senare svårigheter, anser de.

På 1970-talet började holländska Maria Aarts använda videospelningar som en hjälp för att stödja samspelet mellan barn och föräldrar/vårdnadshavare, först framför allt för barn med olika funktionsnedsättningar, senare i alla typer av familjer. Metoden används även inom äldreården och förskolor/skolor. Nu är metoden spridd över världen och tar fasta på de mönster som samspelet mellan barn och föräldrar innehåller i alla länder och kulturer.

I Sverige används Marte-meo på många håll i landet och det finns 2-åriga

utbildningar för dem som vill arbeta med metoden.

Duvnäs Föräldrastöd tar emot alla som söker sig hit, åtminstone får de ett samtal per telefon med en gång och tid för ett besök så snart som möjligt.

– Den som tar kontakt med oss ska inte behöva vänta i flera veckor, säger Anita Fryklund.

Redan under föräldrautbildningen, FIA, får blivande adoptivföräldrar information om att Duvnäs Föräldrastöd finns. Även familjerätten hänvisar till Duvnäs medan utredningen pågår.

Inte sällan tar blivande adoptivföräldrar kontakt redan innan de reser och hämtar sitt barn för att få råd om hur de ska förbereda sig.

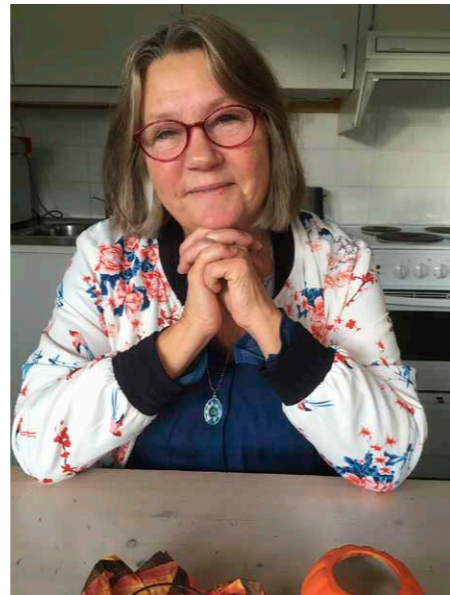
– Det tycker vi är jättebra, säger Anita Fryklund. Ibland mejlar familjer när de är i barnets ursprungsland och behöver rådgöra om någonting och när de sedan kommer hem kan vi göra ett hembesök om familjen vill det.

Just nu kommer ganska många små barn från södra Afrika och lite större barn från Serbien och fortfarande många från Sydkorea, Taiwan, Indien och Colombia.

Barnen är inte sällan för tidigt födda, de kan ha upplevt flera separationer och, om de är äldre, kan de ha sett eller blivit utsatta för våld. Barn och föräldrar har inget gemensamt språk till en början och det kan bli svårigheter med både mat och sömn och anknytning.

Nyblivna adoptivföräldrars frågor kan röra sådant som hur länge de ska stanna hemma med sitt barn, hur tidigt de kan träffa släkt och vänner och liknande frågor. Men så finns det de som har allvarigare behov. Föräldrar kan känna att det nya familjelivet och föräldraskapet inte alls blev som de hade tänkt sig. De kanske inte ens tycker om det barn de har fått, de upplever något som liknar en förlösningssdepression. Par upptäcker nya sidor hos varandra som de kanske inte har sett tidigare.

– Det är en stor omställning för både adoptivbarnet och föräldrarna att bli en familj.

Adoptivbarn har en särskild sårbarhet med sig. Det ställer krav på föräldraskapet och innebär särskilda utmaningar. Många barn är ledsna, arga och förvirrade i den stora omställningen och bär på en sorg över att det tidigare välkända gått förlorat, säger Anita Fryklund.

När familjen gör sitt första besök hos Duvnäs Föräldrastöd börjar familjehandlaren se på samspelet mellan barn och föräldrar för att stärka det som är positivt och utvecklande. Tillsammans med föräldrarna kommer man överens om en alldaglig situation som sedan videofilmas under några minuter. Det kan vara lek, matning, blöjbyte. Alla fyra anställda på Duvnäs är utbildade i metoden Marte-meo och de har regelbunden egen handledning. Först tittar behandlaren på filmen och analyserar kontakten mellan barn och föräldrar. Därefter tittar behandlare och föräldrar tillsammans och går igenom vad som utspelar sig under dessa få minuter. För att göra det ännu tydligare kan filmsnutten visas i långsam takt. Föräldern får då hjälp att se vad som utvecklar samspelet med barnet och bidrar till en positiv utveckling.

Syftet med Marte-meo är att stödja föräldrarna så att de ser barnets behov och

resurser liksom sina egna. Även när man inte filmar används metodens principer hela tiden för att förstärka samspelet barn – föräldrar.

Anita Fryklund förklarar:

– Om pappan och barnet sitter på golvet och barnet ska bygga något, kanske föräldern är allt för snabb och ställer för många frågor, ivrigt att barnet ska lära sig saker. Hur många byggklotsar har du nu? Vilken färg har den här bilen? Vill du ha den här leksaken eller hellre den där? Om föräldern i stället inväntar barnet och är nyfiken på vad den lille gör av eget initiativ uppstår ett utvecklande samspel. Om föräldern bekräftar och benämmer de känslor som uppstår får barnet tillit och den främjar utvecklingen.

Det är vanligt att adoptivfamiljer behöver stöd under det första året som familj. Allt eftersom barn och föräldrar lär känna varandra brukar det gå bättre och de klarar sig på egen hand – tills något händer som ändrar situationen. Varje förändring i livet kan vara svår för adoptivbarnet. Det gäller allt sådant som att börja förskolan, börja skolan, byta stadium, få ny lärare eller ny personal på förskolan.

– Vi får väldigt positiva omdömen från föräldrar. Våra utvärderingar visar att familjerna fått det stöd de önskat. Vi har inga resultatuppföljningar men blir förstas glada när föräldrar ringer och berättar att det går bra för dem och deras barn.

Anita Fryklund är dock bekymrad för att det fortfarande inte ingår just någonting om adoptivfamiljers speciella omständigheter vare sig i förskolepersonalens, lärarnas eller socionomernas utbildning.

– Det finns många yrkesgrupper som kommer i kontakt med adopterade eller adoptivföräldrar. Då är det bra att ha adoptionsspecifik kunskap, säger Anita Fryklund.

Upprinnelsen till Duvnäs Föräldrastöd var Duvnäs hemmet i Saltsjö-Duvnäs i Nacka strax utanför Stockholm. Dit kunde mödrar få komma och bo med sina nyfödda barn för att få stöd. När hemmet skulle läggas ner i början av 2000-talet fick

personalen i uppdrag att i stället starta en öppenvårdsverksamhet med föräldrastöd. Namnet Duvnäs var välkänt inom socialtjänsten och fick vara kvar.

Duvnäs föräldrastöd öppnade i Bredäng år 2002 för familjer som behöver stöd. År 2005 började man ta emot adoptivfamiljer och 2010 familjehem. En del familjer kan få stöd inom de olika stadsdelarnas socialtjänst. För adoptivfamiljerna finns

däremot ingen annan verksamhet med adoptionskompetens att vända sig till än Duvnäs. Från början tog Duvnäs föräldrastöd emot familjer med barn upp till fyra års ålder. Snart ökade man till sex år och i dag är det tio år.

Anita Fryklund arbetar på Duvnäs Föräldrastöd som tar emot adoptivfamiljer och arbetar med videometoden Marte-meo, av egen kraft.

Gunilla och Rasmus svarar

I den här spalten kommer vi, Gunilla och Rasmus, att ta upp frågor som kan beröra både adopterade och adoptivfamiljer. Ofta finns det inte ett universellt svar - utan snarast handlar det om vad som kan vara mer eller mindre rätt för den enskilda personen eller familjen. Från våra olika perspektiv kommer vi i fortsättningen att ta upp olika tankar kring adoption. Du är välkommen att själva komma med frågor till den här spalten.

När är det dags att börja förskolan?

När jag får frågan om när det kan vara dags för ett barn att börja förskolan ställer jag motfrågorna "Varför vill du att barnen ska börja förskolan?" och "Har du möjlighet att vara hemma om det är så att det är mindre lämpligt att börja?"

Min grundtanke är, beroende på svar, att det finns det flera lösningar. Jag tänker även att många barn inte är redo för varken förskola eller skola men att de är där ändå! Ju mer tid en förälder kan "pytsa in" när det gäller att få till en trygg och tillitsfull bas – desto bättre för barnen. För flertalet adopterade finns livsteman kring separation och anknytning som de genom livet måste förhålla sig till. Dessa livsteman kan sedan komma att aktiveras beroende på vad som händer den enskilde. Det finns även händelser som vi kan förutse kommer att aktivera dessa teman. En sådan händelse kan vara att börja i förskolan. Generellt ser jag, och även de som arbetar vid förskolan, att många barn börjar förskolan för tidigt oavsett om de är adopterade eller inte. Dessutom finns det barn som i dagens stora barngrupper har allt för långa dagar. För barn som är adopterade är det önskvärt att barnen först har knutit an till sin nya familj och att föräldrarna upplever att barnen även har ett minskat distanslöst beteende gentemot andra vuxna. En indikator på hur anknytningen fungerar kan vara om en förälder känner sig utbytbar eller ej. Men det kan även röra sig om barn som trots allt har knutit an till sina nya föräldrar men där deras separationstema är så pass känsligt att barnet fortfarande behöver vara hemma ett tag till innan de ska till en ny grupp och knyta nya vuxna till sig. För andra barn handlar det om att de inte hunnit förstå sitt sammanhang och ser förskolan som ytterligare ett barnhem eller personalen som föräldrar. Det tar lång tid för ett barn att bygga upp och skapa tillit till att en förälder står kvar och inte överger dem men även att förstå vad en förälder ytterst

är. Om och när ett barn ska börja förskolan är det bra med en lång inskolning, gärna besök av barnets pedagog i hemmet innan start och att även en förälder bör vara beredd att vara med barnet i förskolan – särskilt om anknytningen till föräldern fortfarande är byggd på en svag is. Kontinuitet och få pedagoger runt barnet är på önskelistan. Men det gäller även i högsta grad att undersöka om förskolan är beredd! Fortfarande saknas kunskap kring adopterade barns behov och hur man ska tolka olika beteenden utifrån ett adoptionsspecifikt perspektiv. Så lika viktigt är att undersöka förskolans erfarenhet av adopterade och om de är villiga att lära sig mera. Inte sällan kan det handla om att barnen har svårt med socialt samspel och kan komma att behöva särskilt stöd och då ofta av personlig assistent eller liknande.

Jag är övertygad om att de allra flesta adoptivföräldrar idag är medvetna om separationens inverkan och vikten av anknytning och inte vill utsätta sina barn för medvetna påfrestningar som inte är nödvändiga. Så varför ser vi då trenden att adopterade barn börjar förskolan efter relativt kort tid hemma? Inte sällan kommer jag i kontakt med adoptivfamiljer som tänker att deras barn behöver andra barn och att de själva inte kan matcha barnets behov. Nej! Du behövs! Jag och andra som arbetar med adoptionsfrågor är oroliga över barn som inte ens är hemma under den möjliga föräldradighetsperioden. Det är föräldrarna som är den viktigaste hörnstenen för att även kunna knyta andra relationer på ett tryggt sätt. Sedan finns det föräldrar som helt enkelt inte orkar med att vara hemma för att det är för stora utmaningar kring barnet. Att börja förskolan är då bara en kortfristig "vila" som tyvärr riskerar att medföra större problem framåt. Sök då hellre hjälp via BUP, BVC eller sök dig

till kommunen – du har lagstadgad rätt som adoptivfamilj att få hjälp. Men det kan även vara så att föräldern själv behöver psykologisk hjälp för sin egen del för att hantera föräldraskapet. Svårt kan det även vara för föräldrar som är hemma hela föräldradigheten men som upplever att de skulle behöva vara hemma längre eller att de är rädda för att det inte kommer att kunna skjutas upp en framtida skolstart. Går det att hitta andra lösningar för att vara hemma ändå? Eller kan man hitta andra lösningar för att göra inskolningen och vistelsen på förskolan så trygg och förutsägbart som möjligt? Det är bättre att skjuta upp starten i förskola och skola än att ett barn ska misslyckas längre fram. Tyvärr får många föräldrar kämpa för det och det ska inte behövas.

Rasmus: Jag kan bara hålla med. Tycker att det är konstigt om man inte tar tillvara på att vara hemma med sitt barn så länge som möjligt. Har man längtat efter sitt barn vill man väl vara hemma länge med det? Tror inte föräldrar alltid förstår hur viktiga de är även om barnen säger något annat. Förstår att det kan vara tufft att bli förälder till kanske ett större barn som är van att vara sysselsatt hela tiden – men ju äldre vi blir så förstår vi att det är också viktigt att lära oss att hantera det trista! Det vore ju sorgligt om man som förälder upplever att det är viktigare att satsa på sitt arbete än att vara hemma med sitt barn eller att barnen får kortare dagar på förskolan. Sen tror jag att det även finns en press ute i samhället att man ska ha sitt barn på förskolan och inte vara hemma. Jag har förstelse för dom som inte orkar med sina barn för att dom har en massa svårigheter med sig i bagaget men då ska man söka hjälp. Men om man väljer att snabbt börja jobba igen bara för att det är trist att vara hemma och hellre vill jobba så ska man kanske fundera på varför man egentligen skaffar barn. Hjälp, jag vill inte tro att det finns adoptivföräldrar som resonerar så.

Råd och Stöd

Det är nu snart två år sedan BFA startade upp vår Råd och Stöd-verksamhet, för adoptivfamiljer och adopterade. Syftet var att erbjuda rådgivning och stödsamtal till hemkomna adoptivfamiljer, samt till adopterade, då vi uppfattade att behovet var stort och att utbudet av stöd på många håll upplevdes begränsat eller obefintligt. Verksamheten är öppen för såväl BFA:s medlemmar och de som adopterat/adopterats via oss, men även för andra.

Vid starten i januari 2018 var intresset till en början ganska svagt, men allteftersom tiden gått har fler och fler hört av sig med sina frågor och behov. I april 2018 beslutade BFA:s styrelse att alla som adopterar via BFA har möjlighet till ett kostnadsfritt stödsamtal inom ett år efter hemkomst, vilket gjort att många fler sökt stöd. De frågeställningar som många haft med sig har varit "gör vi rätt?" och "är det här normalt?". Det finns också de som kommit med mer specifika frågeställningar runt sitt barns beteende, exempelvis kring anknytningen: "mitt barn springer fram till främlingar och kramas", "när vet vi att hen är redo för förskola?" med mera. En del är oroliga och hjälpsökande för att barnet visar starka känslor

genom exempelvis utbrott eller annat utåtagerande beteende. En del tycker att föräldraskapet blev svårare än de föreställt sig. Att få chans att prata igenom situationen, få råd och stöd kring hur man som förälder kan möta sitt barn där hen befinner sig är för många lugnande och stärkande.

Vi vill särskilt påtala att vi också finns till för vuxna adopterade som till exempel önskar stöd i sina funderingar gällande sin bakgrund, och/eller i sin relation till sina adoptivföräldrar.

Möjlighet till stödsamtal finns för er som har behov och vi uppmuntrar att ni hör av er och rådgör med oss om ni är osäkra på om det är möjligt för oss att hjälpa er. Vi gör först en kostnadsfri bedömning på telefon och bokar därefter in en tid för stödsamtal, om vi kommer överens om det. Avgiften är 900 kr/samtal. Vi tar emot i våra lokaler i Kungsbacka för er som har möjlighet att komma personligen. Annars hittar vi en lösning som passar er via telefon eller Skype.

Välkomna att höra av er!

radochstod@bfa.se

Telefon: 0760-100 247 (onsdagar och torsdagar kl. 13-16)

Lina Vikterlöf och Anna-Karin Stahre

Vad gör du 15-17 maj 2020?

BFA:s personal, styrelse och biståndsgrupp kommer att vara på First Hotel Billingeus i Skövde och arrangera den årliga sommarträffen!

Vi hoppas självklart att du vill komma och ta del av spännande aktiviteter, intressanta föreläsningar och varm gemenskap. Så boka in de dagarna i din kalender! Mer information om sommarträffens program och hur du anmäler dig kommer lite längre fram på hemsidan. Håll även utkik på Facebook!

Kort om Billingeus

First Hotel Billingeus är vackert beläget på toppen av Billingingen med panoramautsikt över Skövde. I anslutning till hotellet ligger Billingens fritidsområde som erbjuder ett brett utbud av aktiviteter. Det finns bland annat spa, gym och utomhusbad och fritidsområdet kring hotellet ger rikliga möjligheter till såväl lek som naturupplevelser.

Mer information: <https://bilingehus.se/>

Gunilla Cederholm Wilhelmsson, verksam som leg psykoterapeut och familjeterapeut vid Lainio Centret och sedan många år är specialiserad på adoptionsspecifika frågeställningar, barn med special needs och arbetar med stöd till adoptivfamiljer och adopterade.

Rasmus Cederholm, adopterad, 19 år och studerande.

Du når Gunilla och Rasmus via mail: adoption.familj@telia.com

Familjen Nordlöf

- vår erfarenhet av att ha adopterat två barn

TEXT: ANN OCH MARTIN NORDLÖF

I januari 2018 var det dags för oss att åka till Taiwan. Det var vår andra adoptionsresa. Vi skulle hämta lillasyster som vi väntat en tid på. Inför vår andra resa var vi mer förberedda på så vis att vi visste hur Taipei såg ut och hur det kändes att vara där. Vi visste vad som förväntades av oss utifrån deras kultur och känslan av att ha gjort det en gång tidigare ingav en större trygghet och ett annat lugn. Vi såg framemot resan på ett annat sätt.

Det har inte alltid varit självklart att vi skulle adoptera ett syskon till Zach. Faktum är att innan allt var klart med att vi skulle hämta Zach så sa vi "aldrig mer". Kort efter att vi i september 2014 kommit hem från Taiwan med Zach var vi rörande överens om att vi ville adoptera ett syskon till Zach och ett andra barn till oss. Vi har alltid velat ha mer än ett barn. Vår upplevelse av Taiwan och adoptionsprocessen där är mycket positiv vilket påverkade vårt beslut att adoptera vårt andra barn. Vi blev väldigt väl omhändertagna i Taiwan och processen innan resan var tydlig och enkel.

I Taiwan sa man att vi var tvungna att vara hemma ett år innan vi kunde komma igång med ansökan nummer två. Inledningsvis tyckte vi det var lång tid eftersom vi var säkra på vår sak, men idag ser vi att det var bra. Vi hann landa hemma med Zach och han kunde börja sin anknytning till oss.

För oss var det självklart att vi skulle adoptera vårt andra barn från Taiwan. Dels på grund av den fina organisation som råder i Taiwan men också då vi ville att barnen skulle känna igen sig i varandra samt ges möjlighet att kunna dela en eventuell återresa.

Att adoptera ett andra barn har varit svårare än vad vi föreställt oss. Vi försökte förbereda oss så mycket vi bara kunde. Vi pratade mycket med varandra och gjorde Zach delaktig i en del av våra samtal. Vi vände på alla för och nackdelar samt alla om och men. Vi spelade upp scenario efter scenario och försökte använda den erfarenhet vi hade från vår första adoption.

Så snart vi fått barnbesked och vi visste att det var en flicka gjorde vi ordning lillasysters rum tillsammans och köpte leksaker och

Zach och Julia i farmor och farfars hus i Norrland. (Julias första sommar i Sverige.)

Taipei Zoo. Dagen innan hemfärd.

kläder till henne. Vi pratade också om vilket namn vi ville ge henne. Vi gjorde i ordning en film till henne där vi visade huset, oss själva, hennes rum och leksaker tillsammans med ett paket med lite presenter och ett fotoalbum. Fram till att vi skulle resa Skypade vi ca en gång i månaden och vi fick uppdaterad information och filmer under tiden. Under ett av våra Skype-samtal frågar de vilket namn vi tänkt ge henne. Vi svarar Julia. Då blir hon ledsen och säger att hon vill heta Amber. Det gick bra till slut. Till skillnad från när vi skulle hämta Zach.

Då fick vi aldrig den frågan. Vi upplever att det var till hjälp för Julia att hon visste vilket namn vi tänkt ge henne. Vi Skypade också fler gånger med Julia än vad vi gjorde med Zach. Det var också till stor hjälp för henne. De uppdateringar och filmer vi fick under tiden vi väntade på att få resa var jättebra för oss, framför allt för Zach. Det gjorde det mer hanterbart och greppbart för honom. Innan vi reste följde vi med Zach till skolan för att berätta om resan och att Zach skulle få en lillasyster. Klasskamraterna fick möjlighet att ställa frågor vilket ökade

deras förståelse och Zach fick inte lika många frågor som skulle kunnat vara svårt för honom att svara på.

I januari 2018 står vi alltså inför ytterligare en resa som kommer att förändra våra liv för alltid, vi ska bli fyra i familjen. Vi reser till Taiwan en vecka innan överlämningen är planerad att börja. Detta för att ge Zach en chans att landa och vi tillsammans kunde uppleva Taiwan innan vi skulle hämta lillasyster. Vi upplever att det var skönt för Zach att han fick denna möjlighet. Vi hade också förberett en träff med den fosterfamilj Zach bodde hos i Taiwan. Detta kan vi varmt rekommendera om det finns möjlighet. Efter ett antal dagar av sightseeing och upplevelser reser vi söderut för att hämta lillasyster.

Samma morgon som vi ska träffa lillasyster för första gången är vi lika nervösa som vi var när vi skulle träffa Zach första gången. En blandning av glädje, lycka, rädsla, nervositet och förväntansfullhet. En känsla av att "detta var det bästa som finns" blandat med en känsla av att "vi åker hem". Organisationen i Taiwan hade organiserat överlämningen än bättre denna gången. Aktiviteterna tillsammans med Julia var mer genomtänkta än när vi hämtade Zach. Till exempel under tredje dagen vi var tillsammans följde Julia med en stund till vårt hotell för att hon skulle vara mer förberedd när det väl var dags dagen därpå. Under fjärde dagen när vi skulle få Julia i vår vård hade de planerat en avskedsfest för Julia. Detta blev lite mycket för henne. Något vi inte gjorde med Zach. Zach blev tidigt en viktig person för Julia. Det var jätteskönt att han var med då han skapade en "bro" mellan oss föräldrar och Julia. De första dagarna efter vi fått Julia i vår vård, innan vi kunde resa hem, fick Zach stå tillbaka en del, vilket var jobbigt för honom och svårt för honom att förstå. Vi hade pratat mycket om detta och vi pratade mycket under tiden, men det går inte fullt ut att förbereda ett barn på att få en lillasyster genom adoption. En lillasyster som är fyra år, snart fem, med mycket personlighet och en del egna erfarenheter och hon talade ett helt annat språk. Zach var en riktig kämpe och har vuxit jättemycket sedan han blev storebror.

Väl hemma och vardagen börjar ta plats blir vi mer och mer varse över vilken stor uppgift det är med ytterligare ett adopterat barn. Konkurrenten mellan barnen var inledningsvis väldigt märkbar och Julias olika inlärda strategier har varit svåra att lära om. När vi väl reste för att hämta Julia kände vi oss förberedda och redo. Det var vi, men

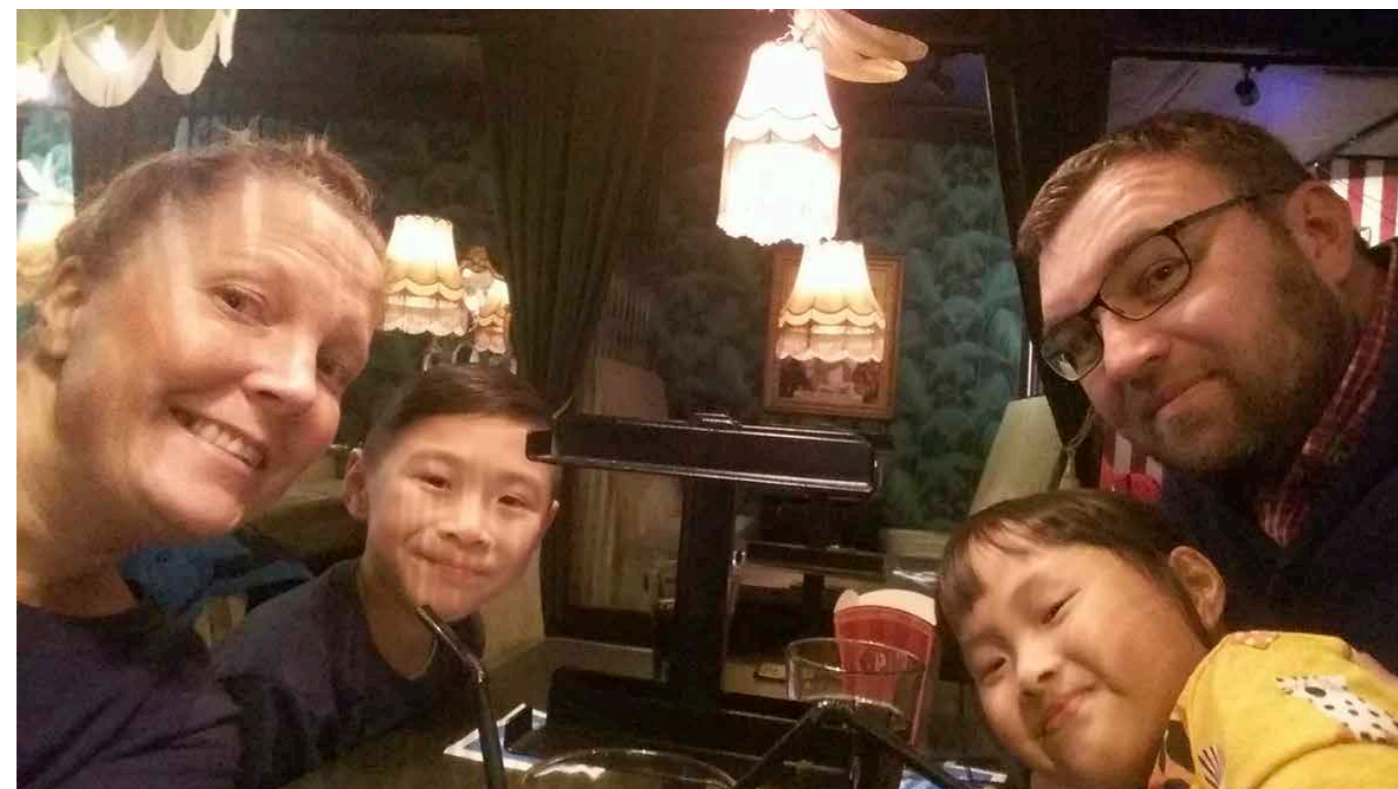
Andra dagen vid överlämningen och Julia och Zach lär känna varandra genom lek. Här är vi på CWLF:s kontor i Kaohsiung.

det går inte att fullt ut förbereda sig. Det har varit tufft känslomässigt för oss alla fyra och kämpigt att hitta våra platser i familjen. Vi är så tacksamma för att vi har varandra för att kunna bara prata med varandra, rådgöra, gråta ut, men också skratta. Våra familjer har varit ett oerhört stort stöd vilket också betyder mycket för oss och barnen. Det fanns utmaningar även när vi hämtade Zach, vårt första barn, men det är betydligt mer krävande med två barn. Nu har vi varit

hemma i två år, alla fyra och vi har kommit väldigt långt på så kort tid. Barnen är betydligt mer som syskon och leker med varandra mer än vad de bråkar. När vi först kom hem hade barnen ett gemensamt lekrum. Detta fick vi efter en tid ändra på så att barnen fick varsitt rum. Vår tanke var att det kunde vara skönt för Julia att dela rum med Zach, men det var det inte. Det skapade bara fler konflikter om vilka saker som tillhörde vem och så vidare. Så snart de

fått varsitt eget rum försvann konflikterna nästan helt. Idag har de en annan respekt för varandras saker och utrymme. Så är livet? Testa sig fram. Antingen blir det bra direkt eller så gör vi om och testar annat.

Trots alla svårigheter skulle vi aldrig i hela världen vilja ändra på något i vår familj. Vi är de vi är och det är meningen. Vi blev till slut fyra i vår familj och det är alldeles, alldeles underbart!

Hela familjen på restaurang i Ystad.

Nord- och Syd-Kivu, Kongo Kinshasas skattkista

TEXT: MARGARETA WILHOLM

De oroligaste områdena i jättelandet Kongo Kinshasa är Nord- och Syd-Kivu. Orsaken är den rika förekomsten av sådana metaller som behövs i våra mobiltelefoner, coltan, och i bilarnas batterier med mera. I ett land med en starkare regering hade brytningen av metallerna berikat folket men i Kongo Kinshasa är regeringen mer intresserad av att berika sig själv och har inte ens kraft eller intresse att förhindra halv- och helmilitära band att sprida skräck i befolkningen genom att bränna, plundra, döda och våldta och lägga sig till med mark för att öppna gruvor och utvinna de attraktiva metallerna.

Som om detta inte var nog härjar också blödarsjukdomen Ebola i området. Man håller på att framställa ett vaccin mot sjukdomen men det finns stor ovilja att låta sig vaccineras, misstänksamheten mot sjukhuspersonalen är stor, konspirationsteorier sprids, sjukvårdspersonal har attackerats och i flera fall dödats. Mer än 2000 personer har dött i Ebola under det senaste året. Men än värre är det faktiskt med mässlingen. Den sjukdomen har skördat mer än 4000 liv, 90 procent är barn. Stora ansträngningar görs för att förmå föräldrarna att låta vaccinera sina barn.

FEPAM verkar i Uvira i Syd-Kivu. Där bor våra kongolesiska fadderbarn och där ligger förstas den skolan som FEPAM byggt för BFA-pengar.

Vår kontaktperson, Mihigo, bor i Syd-Kivus huvudstad, Bukavu. Där finns ett universitet och där ligger också Pandi-sjukhuset, där fredspristagaren Dennis Mukwege opererar kvinnor som fallit offer för de militära banden i provinserna.

KOMMER NI IHÅG ZAWADI?

Kvinnan som flydde med sina sex barn (den minsta en baby) från Nord Kivu. Hon bodde norr om provinshuvudstaden Goma, som ligger ungefär 20 mil norr om Uvira. Zawadis man hade mördats av gangsters och nu fruktade hon för sitt och barnens liv. Hon togs emot av Mihigo som redan hade en stor familj men som också har ett stort hjärta. Zawadis alla

umbäranden har gjort henne skör och hon har fått genomgå flera operationer som helt har gjort slut på Mihigos besparingar. Bistandsgruppen beslöt att ge BFAs medlemmar en möjlighet att hjälpa den utökade familjen genom en insamling på 90-kontot, 900272-6 eller Swishnr 1239002726, meddelande: "Zawadi".

Vi har fått in 500 kronor och vi håller insamlingen öppen ytterligare en tid.

VI HAR JU ÄNNU EN INSAMLING:

I Thanh Ba, Vietnam, bor den lilla flickan Hanh. Som ni minns hade hon ett medfött hjärtfel. Familjens besparingar hade slukats av sjukvårdskostnader för den lilla flickan och vår systerorganisation FFBB och BFA beslöt att med våra medlemmars hjälp bekosta själva operationen. Den har gått bra och Hanh är på bättringsväg. Dessutom har hon fått en lillasyster! BFAs medlemmar har hittills samlat in 2100 kronor.

Vi håller även insamlingen till förmån för Hanh öppen ytterligare en tid: 90-kontot 9000272-6 eller Swishnr 1239002726, meddelande: "Hanh".

Lahja har många munnar att mätta.

Skollunchen inleds med att Lahja samlar barnen och förhör dem på Luthers lilla katekes och nu handlar det säkert om Jesu kommande födelse.

TEXT: MARGARETA WILHOLM

FOTO: ÅKE LAGERWALL

Tillsammans med några vänner lagar hon mat till närmare 100 barn två gånger i veckan. Lahja och hennes vänner tillreder maten i det fria och kokar den över öppen eld. Det tar hela dagen. Lahja bor i norra Namibia, ena dagen bjuder hon på middag i staden Oshakati och den andra dagen puttrar grytorna i byn Ikuku, där Lahjas släkt har en gård.

Det gäller att maten som barnen får är näringsrik, Lahja har alltid kött eller fisk i grytorna, men basen är ris, potatis, lök, spenat och tomat. Morötter, kål av olika slag och pumpor berikar också måltiderna.

För att minimera kostnaderna har Lahja alltid odlat så mycket som möjligt av grönsakerna själv. Det har hon

kunnat göra på familjens gård. Hon har hjälp av de äldre barnen i matlaget och också av sina släktingar.

I norra Namibia är det torrt! Man kan allt säga att det i det närmaste är ökenklimat, särskilt när regnet uteblir och de talrika korna och getterna redan har ätit upp vartenda grässtrå som växt i den vita sanden. När regnet kommer grönskar öken! Då bildas det rätt stora sjöar (oshana) eftersom regnvattnet inte når ner till grundvattnet utan stoppas av en sandstensplatta ett antal meter ner under sanden. I sjöarna kläcks fiskrom som legat nedbäddad djupt i den fuktiga sanden. Barn och vuxna fiskar och fångsten saluförs utmed vägarna.

Här och var uppstår floder! Vattnet forsar förbi och kan ledas in på omahangufälten (omahangu är hirs på oshiwambo, det lokala språket) och omahangun växer sig manshög och kolvarna blir stora och välfyllda. Eller man kan låta vattnet berika grönsaksodlingarna och njuta av att se tomaterna bli röda, spenaten frodig och pumporna skjuta iväg skott, blomma och sätta frukt med en väldig energi. Nu är det bara det att det inte

Meme Lahja och hennes väninnor lagar mat på traditionellt sätt, i stora grytor över öppen eld. På kort tid lyckas de laga stora mängder mat. Det påminner om militärtjänst. Men här är det inte krig, här är det vardag.

Skolans vägg används för hälsoundervisning. Alkohol och droger och oskyddat sex är de stora botten mot ungdomarna och man tar varje tillfälle att påminna. Hur är det i svenska skolan?

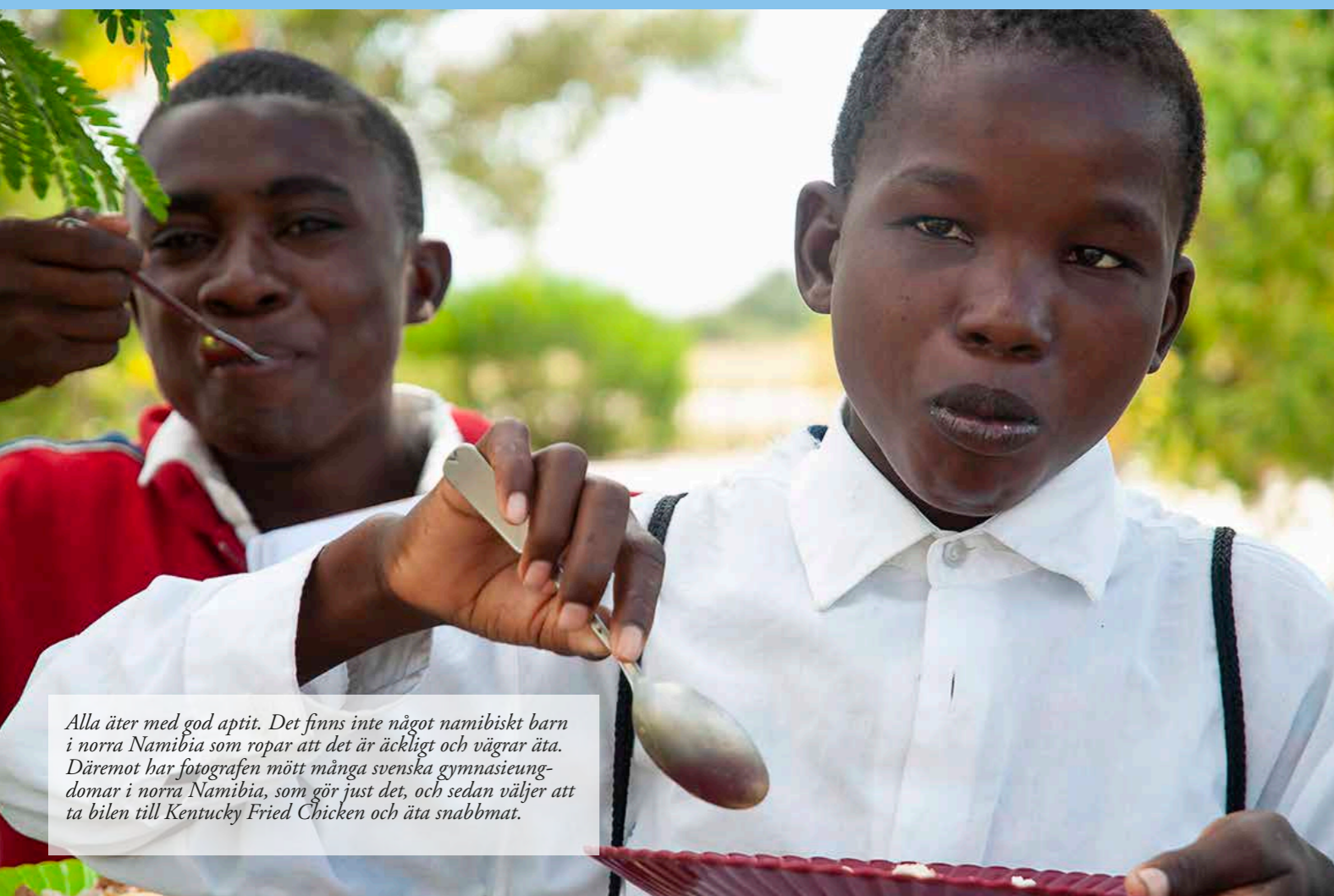

har regnat på länge. Det korta regnet, som ska komma i september - oktober har uteblivit och det långa regnet som ska falla i januari till mars väntade man också förgäves på. Folk som har råd har kört iväg sina kor till trakter där det ännu finns gräs. Lahja och hennes syskon har bara getter och höns och de klarar sig på något sätt bättre.

I nordväst, från Angola, kommer Kunenefloden som rinner vidare ut i Atlanten. Från den floden har myndigheterna grävt en bevattningskanal som man även stensatt. I skarpt läge kan regeringen öppna kanalen

och låta vattnet flyta ut över landskapet och förhoppningsvis följa en eller annan uttorkad flodfåra. Det är detta Lahja och hennes familj hoppas på. Inte långt från deras gård löper just en uttorkad flodfåra. Lahja kallar den "floden" och på sätt och vis är det rätt för djupt nere där sanden alltid är fuktig rinner det faktiskt en liten underjordisk flod (har man berättat för mig). Om det händer att regeringen ger order om att släppa på vattnet och om det når ända till Lahjas "flod" behöver man ha verktyg för att styra vattnet dit man vill att det ska gå. Lahja har sådana verktyg! Och hon har fröer att sätta. Barnen har grävt djupa, fina gropar för fruktträden som de ska plantera. Träd är bra, deras djupa rötter gör att de inte är så känsliga för torka och dessutom drar de upp vattnet till en högre nivå till nytta för grönsakerna. Bara nu de höga herrarna i Windhoek fattar rätt beslut! Eller om regnet ville komma till sist! Då kommer en frukt- och grönsaksträdgård att prunka i öknen i likuku! Energin och viljan hos Lahja, hennes släktingar och "hennes barn" är det inget fel på!

Och tänk att det är tack vare BFA och vårt bidrag som de fattigaste barnen i likuku och i Oshakati kan få äta sig mätta åtminstone en gång i veckan. Och tack vare oss som Lahja får sådan tillförsikt att hon anlägger en grönsaksodling i den vita ökensanden. Det känns väl gott?

Alla äter med god aptit. Det finns inte något namibiskt barn i norra Namibia som ropar att det är äckligt och vägrar äta. Däremot har fotografen mött många svenska gymnasiestudenter i norra Namibia, som gör just det, och sedan väljer att ta bilen till Kentucky Fried Chicken och äta snabbmat.

Meme Lahja och hennes systerdotter tar oss ner till flodbädden och visar hur de grävt gropar och förberett plantering när vattnet kommer. Sedan sticker de ner stänger som skydd mot djurens betande.

Hur kan vi ge våra BFA-barn en bättre jul?

Barnen Framför Allt (BFA) har som syfte att med sina bistånds- och fadderprojekt stödja barn, vilka på olika sätt befinner sig i en utsatt situation. BFA:s verksamhet genomsyras av demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter med fokus på barn och kvinnor.

Läs gärna mer om BFA på vår hemsida, www.bfa.se.

Bistånds- och Fadderverksamheten finansieras löpande av medlemsavgifter och fadderbidrag. Till detta kommer ekonomiskt stöd i form av gåvor, donationer, insamlingar mm.

En stor del av dessa pengar kommer in vid juletid.

Vi, och alla våra fadderbarn, tar tacksamt emot allt från mindre julgåvor till större donationer.

Ni kan bidra till barnens bättre jul genom att skänka pengar till

BFA:s bistånds- och fadderverksamhet.

Och du! Julklappstips för den som redan "har allt" - ett gåvokort i form av en get, som sänds till en ensamförsörjande kvinna i Indien eller östra Kongo, eller en trave skolhäften till barnen i FEPAM:s skola i östra Kongo! Vänd dig till adoption@bfa.se för att beställa gåvokorten.

Bidrag till bistånds- och fadderverksamheten kan sättas in på

PG 900272-6 eller swisha dina gåva med valfritt belopp till: 1239002726

Kom ihåg att ange vart pengarna skall gå, om du/ni tänker på något särskilt/någon särskild.

Ett stort tack till alla er som stödjer BFA:s fadder- och biståndsarbete!

Många hälsningar och tillönskningar om en God Jul från hela BFA genom Bistånd/faddergruppen

